

RO-opleiding: de verwachtingen zijn waargemaakt

Wat vinden studenten van de RO-opleiding die zij volgen? *Audit Magazine* vroeg het aan Fanny Kunneman, studerend aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en aan Judith van Duijn die de opleiding aan de Universiteit van Amsterdam volgt.

Wat is jullie achtergrond qua opleiding?

Van Duijn: “Ik begon met de studie Bedrijfskunde aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Vervolgens heb ik een master International Management in Amsterdam gevolgd. Die opleiding legde wat meer nadruk op het gebied van de strategie. Na het afronden van deze opleidingen ben ik op zoek gegaan naar een interessant traineeship. Het traineeship Audit bij ABN AMRO sprak mij het meest aan vanwege de wat meer brede focus op bedrijfsprocessen en het verbeteren daarvan. Bovendien is ABN AMRO een grote organisatie die veel diversiteit kent. Ook kreeg ik bij deze organisatie de mogelijkheid om de RO-opleiding te gaan volgen. Dat heb ik met veel enthousiasme opgepakt. Ik vind het leuk om weer naar de universiteit te gaan om nieuwe dingen te leren en mensen van andere organisaties te ontmoeten.”

Kunneman: “Ik heb eerst een master Bestuurskunde gedaan waarbij ik ben afgestudeerd op het onderwerp auditing. Dit betrof een opdracht die ik bij de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) heb uitgevoerd naar de Audit Dienst Rijk (ADR). Daarna heb ik stage gelopen bij de interne afdeling van de Dienst Justitiële Inrichting (DJI) van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Tegelijkertijd ben ik aan mijn tweede master, Politicologie, begonnen en ben ik mijn eigen audit en adviesbureau gestart. Het auditvak spreekt mij aan omdat de rol van luis in de pels en kritische vriend mij goed ligt. Momenteel werk ik als trainee voor de ADR en volg ik de RO-opleiding aan de Erasmus Universiteit.”

Hoever zijn jullie in de opleiding?

Van Duijn: “Ik zit in het tweede jaar en ben begonnen aan mijn scriptie die zich richt op persoonlijkheidskenmerken van leidinggevers binnen de auditfunctie. Uiteindelijk wil ik een set aan persoonlijkheidskenmerken opleveren die goed aansluit bij Internal Audit. Het gaat goed, inmiddels heb ik het eerste hoofdstuk al ingeleverd.”

Kunneman: “Ook ik zit in mijn tweede jaar en mijn scriptie gaat over persoonsgericht onderzoek. Hierbij moet je denken aan zaken als een ‘niet-fraude gerelateerd onderzoek naar het functioneren van personen’. Daarmee doel ik op de situatie dat de interne auditfunctie wordt ingezet om het

Over...

Judith van Duijn en Fanny Kunneman volgen beiden de RO-opleiding en zitten in het tweede jaar. Van Duijn studeert aan de Universiteit van Amsterdam en Kunneman aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Judith van Duijn: "IT en data-analyse worden voor de internal auditor steeds belangrijker. Dit mag van mij nog meer aandacht krijgen binnen de opleiding"

functioneren van medewerkers te beoordelen. Binnen mijn onderzoek ga ik na of dit soort onderzoeken plaatsvinden, of dit eigenlijk wel kan en wat de 'do's and don'ts' op dit gebied zijn."

Wat zijn de leuke en minder leuke kanten van de opleiding?

Van Duijn: "Ik ben iets minder enthousiast over BIV/AO. Dat vak heeft mij veel bloed, zweet en tranen gekost. Gelukkig heb ik het wel in één keer gehaald. Het leukste deel van de opleiding vond ik de colleges van Thijs Smit, 'Managing the internal audit function'. Binnen dit vak was er veel aandacht voor de ervaringen van de docent in de praktijk, hoe het er nu echt aan toe gaat. Na al die theorie was dat wel een verademing."

Kunneman: "Ik vond BIV/AO (tegenwoordig Accounting Information Systems) wel een leuk vak, hoewel het ook mij bloed, zweet en tranen kostte. Ik vind de opbouw van de opleiding erg sterk. Er is goed nagedacht over welke vakken in welke volgorde worden gegeven, zodat het logisch voortbouwt. Het valt mij ook op dat de input van de studenten echt wordt gebruikt om de opleiding te verbeteren. Minder leuke vakken vond ik financial accounting en het vaardighedenonderdeel statistiek. Dit komt mede omdat ik dat in mijn werk weinig gebruik."

Zijn er nog vakken die jullie missen?

Kunneman: "Wat ik hoor is dat de UvA meer aandacht besteedt aan financiële vakken. Dat had mij wellicht geholpen om financial accounting en het werk van de externe accountant beter te begrijpen. Dit is voor mij nu een beetje een 'blinde vlek', ook omdat ik in mijn werk weinig contact heb met de accountant. Verder is er niet echt een vak langgekomen waarvan ik denk dat ik dat wel had kunnen missen, in die zin is er sprake van een mooi compleet pakket."

Van Duijn: "De focus binnen de opleiding ligt nog erg op de theorie en minder op de praktijk. Ik zou daar graag meer aandacht voor willen hebben in de studie. Soms mis ik de link tussen theorie en de praktijk. De theorie is leuk, maar ik vraag me dan nog wel af hoe ik in de praktijk de theorie het best kan toepassen. Je krijgt dan een model, maar hoe ga je in de praktijk meten hoe het auditobject er voor staat? Ik mis weleens de praktische tips."

In hoeverre kunnen jullie de theorieën uit de opleiding direct toepassen in de praktijk?

Kunneman: "Met uitzondering van financial accounting kan ik vrijwel alles van de opleiding direct toepassen in mijn

werk. Ik krijg daar ook de ruimte voor bij de ADR. Zo kan ik modellen als COSO, COBIT en KAD+. Daarnaast geeft het vak auditing & strategie handvatten om een goede gesprekspartner te zijn voor opdrachtgevers. Ik denk dat ik wat dat betreft misschien ook wel in een uitzonderingspositie zit. Er zitten ook nog mensen in de klas die in de eerste en tweede lijn werken en die zien de stof minder goed terug in de praktijk."

Van Duijn: "Een heel goed voorbeeld is COSO, dit gebruiken wij bij ABN AMRO ook in de praktijk. De overige modellen kom ik nog niet veel tegen in mijn werk, maar het is goed om de theorie achter de hand te hebben voor als het nodig is."

Zijn de verwachtingen bij de start van de opleiding waargemaakt?

Kunneman: "Ja, maar ik had me goed georiënteerd en wist dan ook wat ik kon verwachten. Wat een leuke bijkomstigheid was, is dat ik redelijk veel IT-gerelateerde vakken kreeg. Dit had ik vooraf niet zo meegekregen. Tijdens mijn werk op het gebied van IT 'viel het kwartje opeens' en daardoor begreep ik opeens het IT studiegebied veel beter. Ik denk dat het goed is dat er voldoende aandacht naar IT uitgaat omdat het steeds meer vervlochten raakt met het dagelijks leven. Na de afronding van mijn scriptie wil ik dan ook nog de CISA-titel halen."

Van Duijn: "De verwachtingen van de opleiding zijn voldoende waargemaakt. Ook ik had me goed voorbereid en wist wat me te wachten stond. Het is verstandig om voldoende aandacht te besteden aan IT (audit) in de opleiding. IT en data-analyse worden voor de internal auditor steeds belangrijker. Dit mag van mij nog wel wat meer aandacht krijgen binnen de opleiding. Dat heb ik wel gemist."

Hoe wordt de RO-opleiding gewaardeerd binnen jullie organisatie?

Van Duijn: "Binnen de afdeling van de ABN AMRO is het vrij gebruikelijk dat je een auditgerelateerde opleiding volgt en titel behaalt. Er bestaat een verdeling tussen RO's, RA's, RE's en collega's met een CIA-titel. De bank wil graag een goede vertegenwoordiging van alle disciplines hebben."

Kunneman: "Van oudsher werd er veel waarde gehecht aan de 'R-titel'. Trainees moesten standaard een dergelijke opleiding

Fanny Kunneman: "Het vak auditing & strategie geeft handvatten om een goede gesprekspartner te zijn voor opdrachtgevers"

volgen. Dit lijkt nu een beetje te kantelen. Ook aan ander type opleidingen, bijvoorbeeld op het gebied van Data & Analytics, wordt waarde gehecht. Zo krijgen we iets meer variëteit aan expertises binnen de ADR. Een studie gedragswetenschappen of psychologie kan ook. De basiskennis op het gebied van auditing kan ook via de Rijksacademie worden verkregen."

Hoe zien jullie het audit vak over vijf jaar?

Van Duijn: "Ik denk dat er steeds meer focus komt te liggen op data-analyse. Dat merken wij nu al in ons team. We proberen daar steeds meer op in te spelen. Daarnaast denk ik dat zaken als cultuur en gedrag steeds belangrijker worden. Binnen de opleiding mag daar wel iets meer aandacht naar uitgaan. Ik denk dat je daar veel uit kunt halen."

Kunneman: "De ADR doet juist veel onderzoek naar cultuur en gedrag. We hebben veel mensen met deze expertise in huis. We moeten zorgen dat we bijblijven ten aanzien van de IT-ontwikkelingen. We hebben een start gemaakt met data-analyse, maar hier zou meer aandacht naar uit mogen gaan."

De overheid en de systemen worden steeds complexer en dat maakt het uitvoeren van IT-audits natuurlijk ook lastiger. Ik zie een ontwikkeling dat IT en operational, eigenlijk de vraaggestuurde audits, dichter naar elkaar toegroeien. Dat kan een unique selling point worden voor de ADR."

Als jullie één ding kunnen veranderen aan de opleiding, wat zouden dat dan zijn?

Van Duijn: "Minder tijd en aandacht voor BIV/AO en meer tijd voor toekomstgerichte vakken als data-analyse en cultuur en gedrag. Dit maakt de opleiding meer toekomstbestendig."

Kunneman: "Ik zou het waardevol vinden om binnen de opleiding nog meer samen te werken met IT-studenten en ook de opdrachten samen uit te voeren. Dat helpt mij ook bij het samenwerken met IT'ers in mijn werk." <<

De visie van...

Willem van Loon

De internal auditor van morgen leert van gisteren, werkt in het nu, al kijkend naar de toekomst. De internal auditor zal altijd bij moeten blijven wat betreft de ontwikkelingen van de eigen organisatie, de sector en de bredere omgeving. En die ontwikkelingen gaan steeds sneller. Pas dan kan de internal auditor van de toekomst een baken zijn voor het senior management, de raad van bestuur en de raad van commissarissen. En er staan aardig wat ontwikkelingen op stapel of deze zijn al ruim onderweg. Gedrag en cultuur zijn belangrijk weten we ondertussen, maar is de internal auditor echt geëquipeerd? De verduurzaming van ondernemingen vraagt van de auditor verder te kijken en zicht te hebben op andere dan de gangbare doelstellingen. En wat te zeggen van de veranderende organisatiestructuren? Organisaties zullen steeds vaker een platform van communities vormen. En dan spreek ik nog niet eens over IT, data-analyse... Hoe middenin de organisatie sta jij als internal auditor?

Drs. Willem van Loon RA CIA is bestuurslid van IIA NL, docent aan de EIAP-opleiding (UvA) en hoofd Internal Audit bij Triodos Bank nv.